

Meten is weten, maar dat geldt niet voor de thuiszittersproblematiek

Weten hoeveel kinderen uitvallen uit het onderwijs is belangrijk. Toch meten we 'uitval' slechts beperkt. We krijgen in ieder geval zelden het totale plaatje te zien. Wel dat er zoveel voortijdig school verlater zijn. Of dat er in die gemeente 2500 kinderen geoorloofd thuis zitten. Of dat er weer meer 'thuiszitters' zijn. Maar niemand lijkt het totaalplaatje in beeld te hebben van het aantal jongeren dat uitvalt. Dat alle termen ook nog eens op elkaar lijken, helpt ook niet. Wat nu als we alle kinderen zouden tellen die langer dan vier weken niet naar school gaan? Wat leren we dan? Een korte schets op een bierviltje is even onthutsend als belangrijk. Want:

- Iedere jeugdige die een paar weken niet naar school gaat verdient aandacht: hoe gaat het met je? We hebben je gemist! Waarom was je er niet? Kunnen we je helpen?¹
- De verhalen van die kinderen zouden ons vast veel leren over wat we anders moeten doen om te zorgen dat ze meedoen en meetellen!

8311	Het aantal leerlingen dat officieel geregistreerd en geteld wordt als thuiszitter: - absoluut verzuim-langer dan drie maanden niet ingeschreven op een school 5514; - ongeoorloofd verzuim -langer dan drie maanden zonder geldige reden niet naar school (2792) ² .
9274	Zelfde als hierboven maar dan alleen de leerlingen die in een jaar korter dan drie maanden niet naar school gaan (respectievelijk 8193 en 1083).
8422	Het aantal leerlingen dat niet meer naar school hoeft omdat ouders een vrijstelling hebben aangevraagd vanwege psychische problemen ³).
30.245	Aantal leerlingen dat voortijdig school verlaat zonder diploma of arbeidsmarktqualificatie ⁴ .
24.000	Schatting (!) van het aantal leerlingen dat geoorloofd (met een geldige reden zoals ziekte of psychische problemen) niet naar school gaat, minstens acht keer zoveel als ongeoorloofd verzuim ⁵ .
7.500	SCHATTING Geen deelname onderwijs, maar onderbouwde 'afwijking onderwijstijd'*
2.500	SCHATTING Overig (kinderen van migranten zonder basisregistratie, schorsing,...)
90.252	Verhalen van jongeren die uitvallen!

Luister.....!

*Een aantal kinderen gaat formeel naar school, maar krijgt **geen** volledig onderwijs op een thuis nabije school, zij wijken met een onderbouwing van een (gedrags)deskundige af van onderwijstijd. Denk aan:

- leerlingen tijdens een residentieel traject. In een kamerdebat afgelopen jaar is gepleit voor 'leerrecht' voor deze groep. Velen van hen krijgen niet het onderwijs dat ze nodig hebben tijdens of na de residentieële plaatsing.
- Een leerling die tijdelijk niet naar school kan vanwege psychische problemen of ziekte '. Er is onduidelijkheid over de overlap en afbakening met 'geoorloofd verzuim'⁶.

1 <https://www.kinderombudsman.nl/system/files/inline/Signaalbrief%20thuiszitters%20.pdf>

2 Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. (2024). *Passend onderwijs: blijven bouwen aan de basis*.

3 A. Veen, I. Van der Veen, I. & S. Borggreve v. (2023). *Onderzoek vrijstellingen Leerplichtwet artikel 5 sub a. in vier gemeenten (G4). (Rapport 1105, projectnummer 40892)*. Amsterdam: Kohnstamm Instituut.

4 <https://www.nji.nl/cijfers/voortijdig-scholverlaten#:~:text=Aantal%20voortijdig%20schoolverlaters&text=Ten%20opzichte%20van%202021%2D2022,Dienst%20Uitvoering%20Onderwijs%2C%202024>.

5 Ingrado. (2024). *Meer zicht op verzuim. Duiding en aanvulling op de cijfers uit de leerplichttelling 2022-2023*.

6 <https://www.onderwijsinspectie.nl/onderwerpen/onderwijstijd/vraag-en-antwoord/wat-is-het-verschil-tussen-de-categorieen-b-en-d-in-de-beleidsregel-afwijking-onderwijstijd>